

Til medlem af Inatsisartut
Jens Napätök'
Naleraq

10-10-2023
Sags nr. 2023 - 24469

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 126 vedrørende fjernelse af skat på pensioner

Kære Jens Napätök'.

Du har fremsendt ovennævnte § 37 spørgsmål. Spørgsmålene blev ved fremsendelsen henvist til besvarelse af Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender. Den 4. oktober 2023 er opgaven med besvarelsen af spørgsmålene aftalt overdraget til mig.

Spørgsmålene er gengivet nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

Det er i svaret antaget, at spørgsmålet udelukkende vedrører offentlige udgifter til alderspension, og ikke beskatning af udbetalinger af arbejdsmarkedspension, tjenestemand, eller andre private pensionsopsparinger.

Svaret er desuden afgivet under antagelse af at den offentlige alderspension ikke reduceres, selvom skatten af alderspensionen er ophævet.

Derudover antages det, at der ønskes svar på beskatning i forbindelse med udbetalingen af offentlige pensioner. Beskatning af alderspension fremgår af landstingslov nr. 12 af 2. november 2006 om indkomstskat. Desuden bemærkes det, at indbetalinger til private pensionsopsparinger kan være fradragsberettigede.

1. Såfremt man fjerner skat for pension, hvad vil det administrative og økonomiske konsekvenser være for det offentlige, private erhvervsliv samt for borgerne være?

Indledningsvis vil Naalakkersuisut gerne gøre opmærksom på at 2020-befolkningsfremskrivning fra Grønlands Statistik viser at antal ældre vil stige betydeligt frem til 2050. Som følge af den forventede demografiske udvikling vil de offentlige udgifter til alderspensioner stige væsentligt de kommende år.

Det stigende antal ældre betyder en gradvis stigning i offentlige udgifter 2023-2050 til alderspension. Beregninger i Grønlands Statistiks holdbarhedsmodel viser, at efter de eksisterende regler stiger omkostningen op til omkring 1-1,3 mia.kr. årligt fra 2030 og frem til 2050. Til sammenligning er der i finanslov for 2023 afsat 460 mio. kr. til refusion af alderspension, idet Grønlands Selvstyre refunderer 90 pct. af udgifterne til alderspension, mens kommunerne selv finansierer de resterende 10 pct.

Nedenstående tabel viser, for udvalgte år i perioden 2023-2050, den forventede reduktion i provenuet fra personskatter, for Selvstyret og kommunerne, ved at fritage alderspensionen for beskatning i forhold til de nuværende regler og satser for alderspensionen.

Akkumuleret reduktion af provener fra personskatter, viser den samlede omkostning i perioden, under forudsætning af at skattereduktionen har virkning fra år 2024 og frem. I 2035 runder forslagets samlede pris dermed 4,3 milliarder kr.

Tabel 1: Tabt provener fra alderspension i mio. kr.

	År 2023	År 2025	År 2030	År 2035
Arlig reduktion af provener fra personskatter	198	258	367	507
Akkumuleret reduktion af provener fra personskatter	0	494	2.093	4.345

Kilde: egne beregninger og beregninger i holdbarhedsmodellen-befolkningsfremskrivning fra Grønlands Statistik.

Kommunerne oppebærer omkring 67 pct. af provenuet af indkomstskatterne og de vil derfor skulle bære størstedelen af provenutabet.

Uanset om alderspensionen bliver fritaget eller ej må det forventes at ressourceforbruget ved at administrere alderspensionen og beskatningen af indkomster vil være uændret.

Forventede sideeffekter af forslaget

På baggrund af input fra Departementet for Finanser og Skatter vurderes det, at fritagelse af beskatning af alderspensionen yderligere vil bidrage med følgende:

Forslaget vil hæve pensionisternes rådighedsbeløb ved uændrede indkomstforhold. Det kan medføre højere forbrug, hvilket i nogen grad vil øge aktiviteten i det private erhvervsliv.

En skattefritagelse for alderspensioner er forbundet med forvriddningseffekter. Pensionsmodtagere ville f.eks. blive stillet væsentlig bedre end lønmodtageren eller den erhvervsdrivende med en tilsvarende indkomst, der fortsat beskattes af deres indkomster. I et sundt skattesystem søger man at undgå den type forvriddinger og i stedet sigte mod en så ensartet beskatning af indkomster som muligt.

En skattefritagelse vil give en væsentligt øget tilskyndelse til at gå på pension fremfor at blive på arbejdsmarkedet. Borgere, der har anden indkomst ved siden af alderspensionen f.eks. ved et deltidsarbejde eller udbetalinger fra en arbejdsmarkedspensionsordning eller en tjenestemandspension, kan desuden ende med at blive stillet væsentlig bedre end de pensionister, der ikke har anden indkomst. Det skyldes person- og standardfradraget. Den økonomiske ulighed mellem pensionister med og uden anden indkomst øges dermed.

Pensionsmodtagere stilles derved igen væsentligt bedre end lønmodtageren eller den erhvervsdrivende med en tilsvarende indkomst. En ophævelse af skatten på alderspension vil ikke kun medføre en reduktion af udbuddet af arbejdskraft, men fordi alderspensionen aftrappes i forhold til f.eks. indkomsten fra deltidsarbejde, vil det også medføre at udgifterne til alderspension vil stige. Derfor vil det samlede provener fra personskatter forventeligt reduceres yderligere. Omfanget heraf er vanskeligt at beregne, da det afhænger af afledte adfærdændringer hos pensionisterne.

De borgere, der modtager alderspension, og samtidig modtager f.eks. boligsikring, vil desuden blive stillet væsentligt bedre, idet disse udbetalinger dels er indkomstafhængige men at der ses bort fra et bestemt beløb i alderspensionsydelse.

Ændringen vil derfor øge forskellen i disponibel indkomst mellem lønmodtagere og alderspensionister med samme indkomst. For at kompensere for disse effekter, kan foretages ændringer i relevante love. Dette vil dog bidrage til at gøre sammenspillet mellem skattesystemet og de sociale ydelser mere kompliceret.

For di provenuet fra beskatning af alderspensionen samt pensionisternes anden indkomster allerede er indregnet på indtægtssiden i finansloven, vil de direkte effekter af fritagelsen medføre, at det offentlige skal skære ned på de offentlige udgifter eller gradvist hæve personskatten på arbejde med op til 4 procentpoint, svarende til en gennemsnitsbeskatning på 47 % mod 2035, for at afbøde de direkte effekter af skattefritagelsen.

Gennemføres besparelser i det offentlige svarende til det mistede provenu fra beskatning af alderspension eller personskatten hæves, vil fritagelsen af alderspension for beskatning få negative konsekvenser for samtlige borgere og erhvervslivet, afhængigt af, hvordan finansieringen hertil skal findes.

Hvis skattefritagelsen også omfattede arbejdsmarkedspensionsordninger og private pensionsopsparinger ville udgifterne til en fritagelse være væsentligt højere end det ovenfor anførte.

Det vil desuden medføre en meget væsentlig begunstiggelse af de borgere, der har indbetalt til en pensionsordning med bortseelsesret- eller fradragsret i indkomsten. De vil derved fuldstændigt undgå beskatning af en del af indkomsten.

Dette vil i givet fald udgøre et hul i skattesystemet, som især vil kunne udnyttes af den mest vellønnede del af befolkningen til at undgå beskatning. For at lukke for et sådan hul i skattesystemet ville det være nødvendigt at fjerne bortseelsesretten og fradragsretten for pensionsindbetalinger.

Det bemærkes afslutningsvis at i forbindelse med aftalen om finansloven for 2022 blev der indgået et forlig om at øge grundpensionen til både førtids- og alderspensionister. Det betød et væsentligt løft i den samlede alderspension, som bidrager til bedre økonomiske vilkår i pensionisttilværelsen, så de ældre og førtidspensionister ikke skal tåle en stor indkomstnedgang efter arbejdslivet ophør.

2. Såfremt man fjerner skat for førtidspension, hvad vil det administrative og økonomiske konsekvenser være for det offentlige, private erhvervsliv samt for borgerne være?

Beskatning af udbetalte førtidspension fremgår af landstingslov nr. 12 af 2. november 2006 om indkomstskat.

Beregninger i Grønlands Statistiks holdbarhedsmodel viser, at efter de eksisterende regler kommer udgiftsniveauet op på omkring 300 mio.kr. i 2023 og ligge på nogenlunde konstant niveau indtil 2040. Herefter forventes udgifterne til førtidspensionen at stige gradvist op til 350 mio.kr. i 2050.

Nedenstående tabel viser, for udvalgte år i perioden 2023-2050, den forventede reduktion i provenuet fra personskatter, for Selvstyret og kommunerne, ved at fritage førtidspensionen for beskatning i forhold til de nuværende regler og satser for førtidspensionen. Akkumuleret reduktion af provenu fra personskatter, viser den samlede omkostning i perioden, under forudsætning af at reduktionen har virkning fra 2024 og frem. I 2031 runder forslagets samlede pris dermed 1 milliard kroner.

Tabel 2: Tabt provenu fra førtidspension i mio. kr.

	Ar 2023	Ar 2025	Ar 2030	Ar 2035
Arlig reduktion af provenu fra personskatter	129	131	129	119
Akkumuleret reduktion af provenu fra personskatter	0	258	907	1.518

Kilde: egne beregninger og beregninger i holdbarhedsmodellen-befolkningsfremskrivning fra Grønlands Statistik

Fordi provenuet fra beskatning af førtidspension allerede er indregnet på indtægtssiden i finansloven, vil fritagelsen medføre, at det offentlige skal skære ned på de offentlige udgifter eller gradvist hæve personskatten på arbejde med 1 procentpoint. mod 2035, for at afbøde de direkte effekter af skattefritagelse.

Der henvises til svar af spørgsmål 1 vedrørende forventede konsekvenser af fritagelsen af beskatning af førtidspensionen bortset fra effekten på arbejdsmarkedet.

Med venlig hilsen

Erik Jensen